

Sygn. akt II CSK 68/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

Protokolant Agnieszka Łuniewska

w sprawie z powództwa Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa w W.

przeciwko S. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie

w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2015 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 czerwca 2014 r.,

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Z. utrzymał w mocy nakaz zapłaty, którym pozwany S. S. zobowiązany został do uiszczenia Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. 85830,12 zł z odsetkami, a Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 6 czerwca 2014 r. apelację pozwanego od tego wyroku oddalił. Ustalił, że pozwany nie uzupełnił wykształcenia rolniczego w sposób zgodny z wymaganiami określonymi w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 8 września 2004 r. w sprawie Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006" (Dz. U. Nr 207, poz. 2117), oraz że w chwili zawarcia umowy nie miał wymaganego stażu pracy w gospodarstwie rolnym. Uznał, że braki te nie mogły być uzupełnione przez nabycie odpowiedniego stażu pracy w gospodarstwie rolnym w czasie trwania umowy, staż pracy bowiem miał znaczenie jedynie przy ocenie uprawnień w chwili przyznawania pomocy. Po podpisaniu umowy uzupełnienie wykształcenia mogło nastąpić tylko przez uzyskanie formalnych kwalifikacji wymienionych we wspomnianym załączniku do rozporządzenia. Odmienna wykładnia prowadziłaby do nielogicznych wniosków, gdyż po upływie pięciu lat od uzyskania pomocy każdy rolnik miałby już za sobą pięcioletni staż pracy w gospodarstwie rolnym.

Pozwany w skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł o uchylenie tego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzucił naruszenie art. 4 rozporządzenia Komisji (WE) nr 817/2004 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej EFOGR (Dz. U. UE L 2004 r., nr 153, poz. 30 ze zm. – dalej też: „rozporządzenie Komisji nr 817/2004”) w związku z art. 8 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz zmieniającym i uchylającym niektóre rozporządzenia (Dz. U. UE L 1999 r., nr 160, poz. 80 ze zm. – dalej też: „rozporządzenie nr 1257/1999”) oraz w związku z art. 91 ust. 3 Konstytucji, art. 249 TWE i art. 2 Traktatu podpisanego w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r.

dotyczącego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 zał.) przez zastosowanie przepisów prawa polskiego, które są niezgodne z prawem wspólnotowym, i przyjęcie, że rolnik mógł spełnić wymagania odnoszące się do umiejętności i kompetencji zawodowych tylko przez uzupełnienie wykształcenia, a nie mógł tego uczynić przez uzyskanie odpowiedniego stażu pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota zarzutów skargi kasacyjnej oparta jest na poglądzie, że warunek ustanowiony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r. w sprawie Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006" (Dz. U. Nr 207, poz. 2117), zgodnie z którym uzupełnienie – w okresie pięciu lat od rozpoczęcia działalności – braku odpowiednich kwalifikacji zawodowych może nastąpić wyłącznie przez uzyskanie wykształcenia określonego w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia, a nie przez uzyskanie stażu pracy w gospodarstwie rolnym, jest niezgodny z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz zmieniającego i uchylającego niektóre rozporządzenia (Dz.U.UE L 1999 r., nr 160, poz. 80 ze zm.).

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną podziela przytoczony pogląd i celem uniknięcia zbędnych powtórzeń odwołuje się do jego motywów przedstawionych w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., II CSK 188/13 (OSNC 2014, nr 12, poz. 125), a jedynie dla szczególnego zaakcentowania zauważa, że podnoszenie poziomu wykształcenia jest wprawdzie pożądane, niemniej przytoczone wyniki regulacji przyjętej w prawie krajowym nie zasługują na aprobatę. W rozporządzeniu Komisji nr 817/2004 pięcioletni okres dostosowawczy został wprowadzony w celu spełnienia wymagań odnoszących się m.in. do umiejętności i kompetencji zawodowych, a nie w celu podnoszenia ich poziomu. Wystarczające było więc osiągnięcie przez beneficjenta w okresie dostosowawczym takich umiejętności i kompetencji zawodowych, jakie były wymagane w chwili podejmowania indywidualnej decyzji o przyznaniu

wsparcia. Nie można tym samym wykluczyć możliwości spełnienia odnośnego wymagania przez uzyskanie wymaganego stażu pracy w gospodarstwie rolnym. Stanowisko takie – wbrew odmiennej ocenie Sądu Apelacyjnego – nie jest nielogiczne, dlatego że „...po upływie pięciu lat od chwili uzyskania pomocy, każdy rolnik miał za sobą pięcioletni staż pracy w gospodarstwie rolnym...”. Nie ma pewności, że beneficjent przepracuje pięć lat w gospodarstwie, a jeżeli faktycznie wytrwa, to uzyska taki staż pracy, jaki był wymagany w chwili podjęcia decyzji o przyznaniu mu wsparcia. Program pomocy udzielanej ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – jak wynika z rozporządzenia nr 1257/1999 – ma na celu ułatwienie młodym rolnikom założenia przez nich gospodarstw rolnych i takiemu celowi miało służyć wprowadzenie okresu dostosowawczego. Wyeliminowanie w prawie krajowym możliwości uzupełnienia w tym okresie wymagania odpowiednich umiejętności i kompetencji zawodowych przez uzyskanie stażu pracy w gospodarstwie rolnym jest tym samym sprzeczne z celami i wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 1257/1999 i prowadzi do istotnego pogorszenia sytuacji młodych rolników.

Skoro Sąd Apelacyjny wyszedł z odmiennych założeń, to zaskarżony wyrok nie mógł się ostać.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.